

RZECZPOSPOLITA
POLSKA

Urząd Patentowy
Rzeczypospolitej Polskiej

(12) **OPIS PATENTOWY**

(19) **PL**

(11) **234773**

(13) **B1**

(21) Numer zgłoszenia: **425681**

(22) Data zgłoszenia: **24.05.2018**

(51) Int.Cl.

A01K 13/00 (2006.01)

A01K 15/02 (2006.01)

A01K 29/00 (2006.01)

(54)

Zabawka dla prosiąt i warchlaków

(43) Zgłoszenie ogłoszono:

02.12.2019 BUP 25/19

(45) O udzieleniu patentu ogłoszono:

31.03.2020 WUP 03/20

(73) Uprawniony z patentu:

**UNIwersytet Przyrodniczy w Lublinie,
Lublin, PL**

(72) Twórca(y) wynalazku:

MAREK BABICZ, Dawidy, PL

PL 234773 B1

Opis wynalazku

Przedmiotem wynalazku jest zabawka dla prosiąt i warchlaków pozwalająca na utrzymanie właściwego behawioru i redukująca stres odsadzeniowy.

Wprowadzenie od 1 stycznia 2013 roku zasad dobrostanu zwierząt jako wymogu wzajemnej, zgodności ma na celu zapewnienie zwierzętom zdrowia, komfortu bytowania a także zapobieganiu zranieniom i cierpieniu. Zgodnie z minimalnymi warunkami utrzymania świń (Dyrektywa Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych, Dyrektywa Rady 2008/120/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony świń, Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej) w przypadku utrzymania grupowego należy podejmować działania mające na celu minimalizowanie zachowań agresywnych i zapobiegania walkom. Ponadto niezbędne jest zapewnienie świnom stałego dostępu do materiałów i przedmiotów absorbujących ich uwagę o jakości, niewywierającej szkodliwego wpływu na ich zdrowie. Umiejscawianie w kojcach, szczególnie dla świń rosnących o wysokiej aktywności, elementów manipulacyjnych typu – zabawki pozwala obniżyć poziom czynników stresogennych pojawiających się szczególnie w nowo formowanych grupach prosiąt odsadzonych, gdzie następuje formowanie struktury socjalnej, a w związku z tym zwiększa się możliwość wystąpienia zachowań anormalnych takich jak agresja, skierowanych na inne osobniki z tej samej grupy.

Znane są różnego rodzaju urządzenia mające zastosowanie jako zabawki dla świń.

Z publikacji koreańskiego opisu zgłoszenia patentowego KR20150142302 znana jest zabawka dla prosiąt wykonana jako cylindryczny korpus, którego boczna ściana pokryta jest siatką do ocierania się, a na wysokości łba zwierzęcia zamocowane są zwisające wypusty w postaci łańcuchów, lin albo sznurów.

Zwisające wypusty wykonane są, aby umożliwić prosiętom ich gryzienie i zabawę nimi. Pozwala to zredukować występujące w hodowli zjawisko podgryzania ogonów albo uszu i ma pozytywny wpływ na dobrostan zwierząt.

Natomiast w publikacji opisu chińskiego wzoru użytkowego CN 205431507 U zaprezentowano zabawkę dla prosiąt, która zbudowana jest z przelotowego zasobnika mającego u góry otwór wlotowy, a u dołu posiadającego zamocowane, zwisające w dół sznury. Zasobnik posiada haczyk do mocowania na właściwej wysokości. Dodatkowo może być wyposażony w dzwonek. Do zabawy służą sznury, które mogą być ponadto nasączone odpowiednimi substancjami pokarmowymi, dozowanymi do zasobnika.

Podobne urządzenie przedstawiono w publikacji CN101124895 A. Posiada ono pojemnik z zaczepem. Do spodu pojemnika dołączone są liny. W pojemniku umieszcza się substancję zachęcającą zwierzęta do zajęcia się zabawką. Liny służą do obgryzania, a ich obgryzanie pozwala ograniczyć obgryzanie ciała współtowarzyszących zwierząt. Zabawka pozytywnie wpływa na dobrostan zwierząt, działa antystresowo, zaspokaja naturalną potrzebę podgryzania, zmniejszając agresję. Pomaga obniżyć stres pojawiający się wśród zwierząt stada.

Z opisu wzoru użytkowego CN203872783 U znana jest zabawka dla prosiąt mająca kształt tykwy, nawiązująca do postaci prosięcia. Zabawka wyposażona jest wewnątrz w świecącą różnokolorowo lampę LED oraz w odtwarzacz muzyki.

Celem wynalazku jest dostarczenie zabawki dla prosiąt i warchlaków, stanowiącej element wyposażenia kojca, mającej na celu poprawę warunków dobrostanu, pozwalającej na stałe zapewnienie efektu „nowości”.

Istotą zabawki dla prosiąt i warchlaków jest to, że posiada ramę wykonaną z pionowych słupków, do krańców których, w dolnej i górnej części zamocowane są spinające poprzeczki, a pomiędzy słupkami rozmieszczone są poziome pręty, na które nasadzone są obrotowo i przesuwne kule.

Korzystnie, pręty zamocowane są do słupków rozłącznie, co umożliwia ich wyjęcie, łatwą konserwację oraz wymianę kul na nowe, czyste, nieuszkodzone, albo umożliwia zmianę konfiguracji kul zapewniając efekt nowości.

Korzystnie, w słupkach nawiercone są na różnych wysokościach otwory do rozłącznego mocowania prętów, co pozwala na zmianę wysokości ich usytuowania wraz ze wzrostem zwierząt.

Korzystnie, kule są w różnych kolorach, dzięki czemu zabawka jest atrakcyjniejsza i realizowany jest pożądaný efekt nowości.

Zabawka według obecnego wynalazku pozwala na zachowanie IV i V podstawowej zasady dobrostanu zwierząt gospodarskich, tj. wolność od stresu i wolność do wyrażania naturalnego zachowania

się. W przypadku prosiąt w okresie po odsadzeniu może dojść do zakłócenia ich równowagi psychicznej, co wynika z pozbawienia kontaktu z matką oraz zmiany miejsca bytowania – przeniesienia do odchówalni. Ponadto świni należą do zwierząt stadnych, o ustalonej hierarchii w grupie i stosunkowo wysokiej aktywności ruchowej. Zabawka stanowi dodatkowy element wyposażenia w kojcu, warunkujący możliwość poznawania i zaspokajania potrzeby nowości. Wywołuje zainteresowanie się nim osobników przebywających w kojcu i przyczynia się w ten sposób do obniżenia działania czynników stresogennych. Ponadto zabawka umożliwia zainteresowanie osobników dominujących, co obniża prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań anormalnych skierowanych na osobniki podporządkowane.

Istotne jest ponadto, że zabawka pozwala dzięki swej konstrukcji zastosować tzw. element nowości, niezbędny w utrzymaniu prawidłowego behawioru świń, poprzez możliwość zmiany barwy kul w dowolnym czasie. Łatwa jest też wymiana zniszczonych kul na nowe, co pozwala na długotrwałe użytkowanie zabawki zgodnie z przeznaczeniem. Inną zaletą jest jej prostota działania, pozwalająca każdemu osobnikowi z grupy na bezpośredni kontakt z zabawką. Zabawka nadaje się do stosowania w chowie bezściółkowym i ściółkowym. Stosowanie zabawki w warunkach chowu ściółkowego jest bardziej skuteczną metodą redukcji stresu w nowo utworzonych grupach niż stosowanie wyłącznie samej ściółki.

Przedmiot wynalazku przedstawiony został na rysunku, na którym Fig. 1 przedstawia zabawkę w widoku z przodu, Fig. 2 przedstawia zabawkę w widoku z góry, natomiast Fig. 3 przedstawia ramę zabawki bez prętów w widoku perspektywicznym z uwidocznionymi otworami w słupkach.

Zabawka dla prosiąt i warchlaków posiada ramę 1 wykonaną z pionowych słupków 2, zespawanych na krańcach, w dolnej i górnej części ze spinającymi poprzeczkami 3. Pomiedzy słupkami 2 rozmieszczone są poziome pręty 4, na które nasadzone są obrotowo i przesuwnie kule 5. Pręty 4 zamocowane są do słupków 2 rozłącznie w otworach 6. Kule 5 są w różnych kolorach. Zabawka posiada stopy 7 do przymocowania jej do podłoża. Słupki 2 i spinające poprzeczki 3 stanowią odpowiednio zabezpieczone prostokątne rurki metalowe. Pręty 4 wykonane są ze stali nierdzewnej i zabezpieczone są przed wysuwaniem przez prosięta nakrętkami 8. Wymiary zabawki dostosowano do wielkości prosiąt w wieku 5–6 tygodni życia. Jej wysokość wynosi 65 cm, a szerokość 40 cm. Wraz ze wzrostem prosiąt istnieje możliwość regulacji wysokości poprzez przeniesienie prętów 4 z kulami 5 na wyższy poziom. Budowa i montaż zabawki umożliwiają jej dezynfekcję w dowolnym czasie.

Przeprowadzono badania skuteczności zabawki na miotach rasy puławskiej i wielkiej białej polskiej (wbp) w pierwszym dniu po odsadzeniu, które nastąpiło w wieku 35 dni. Stwierdzono, że zabawka z kolorowymi kulami jako element wzbogacający środowisko, znakomicie nadaje się do podwyższenia dobrostanu prosiąt odsadzonych. Wskazuje na to liczba podejść oraz czas przebywania przy zabawce. Zwierzęta bardzo chętnie przesuwają poszczególne piłki, a także często próbowały się wspinać na zabawkę. Prosięta rasy puławskiej częściej się wspinały, a rasy wbp chętniej przesuwają piłki. Wspinanie się na zabawkę i przesuwanie piłek zajmowało prosiętom rasy puławskiej odpowiednio 31 i 35% czasu obserwacji.

Natomiast w przypadku prosiąt rasy wbp wartości te wynosiły odpowiednio 25 i 50%.

Budowa oraz materiał, z jakiego została wykonana zabawka pozwoliły na regularne czyszczenie, co przyczyniło się do ciągłej jej eksploracji. Możliwość okresowej wymiany kul pozwoliła ponownie wywołać zainteresowanie świń takim obiektem, gdy zauważono spadek ich ciekawości w odniesieniu do barwy, stopnia zabrudzenia lub zniszczenia kul. Wykazano, że prosięta rasy puławskiej preferowały piłki o kolorze niebieskim, a następnie żółtym. Natomiast prosięta rasy wielkiej białej polskiej wołały piłki w kolorze żółtym i kolejno niebieskim. Obydwie rasy mniejsze zainteresowanie wykazywały wobec piłek w kolorze czerwonym.

Zastrzeżenia patentowe

1. Zabawka dla prosiąt i warchlaków, **znamienna tym**, że posiada ramę (1) wykonaną z pionowych słupków (2), do krańców których, w dolnej i górnej części zamocowane są spinające poprzeczki (3), a pomiędzy słupkami (2) rozmieszczone są poziome pręty (4), na które nasadzone są obrotowo i przesuwnie kule (5).
2. Zabawka według zastrz. 1, **znamienna tym**, że pręty (4) zamocowane są do słupków (2) rozłącznie.

3. Zabawka według zastrz. 1 albo 2, **znamienna tym**, że w słupkach (2) nawiercone są na różnych wysokościach otwory (6) do rozłącznego mocowania prętów (4).
4. Zabawka według któregośkolwiek z poprzednich zastrz., **znamienna tym**, że kule (5) są w różnych kolorach.

Rysunki

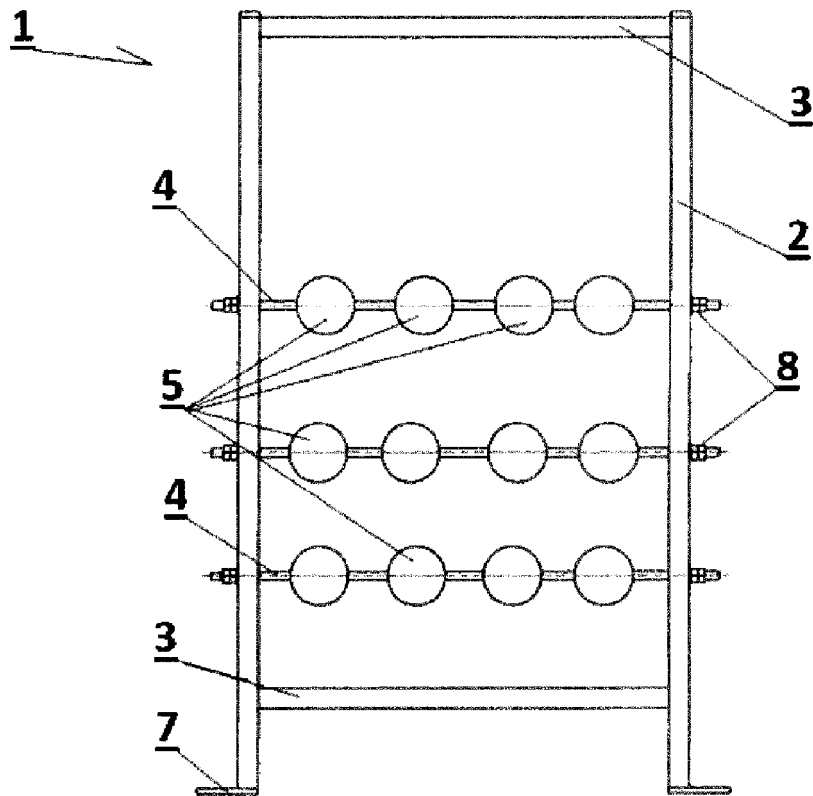

Fig.1

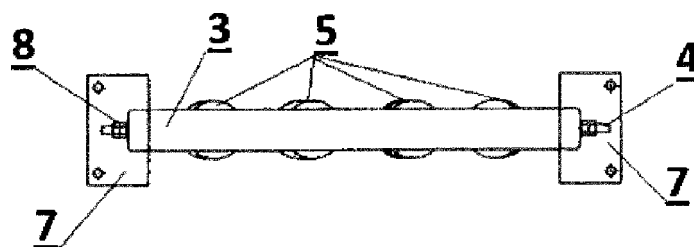

Fig.2

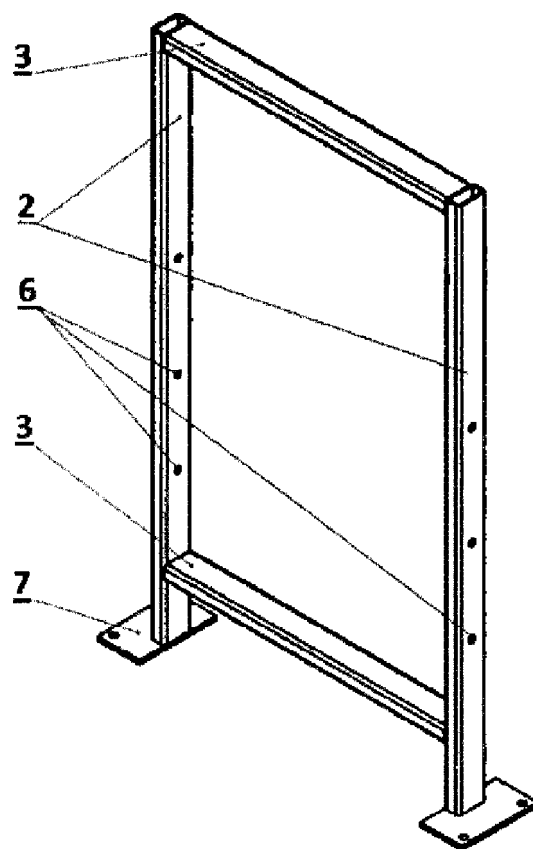

Fig.3